

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

Київський Політехнік

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

13 вересня 2012 року

№25 (3001)

М. Згуровський та Чжан Юліан

3 вересня 2012 р. в НТУУ "КПІ" відбулося підписання угоди про створення Українсько-Китайського центру НТУУ "КПІ" – "Лідер". Метою угоди є об'єднання ресурсів та зусиль Національного технічного університету України "Київський

політехнічний інститут" і Ляонінської електричної проектно-інженерної компанії "Лідер" (Китайська Народна Республіка) для проведення спільної діяльності в галузі науки, освіти, комерціалізації технологій та обміну фахівцями. Понад те, угодою передбачено, що КПІ здійснюватиме підготовку та перепідготовку фахівців компаній в Україні і, за спільню домовленістю, надаватиме освітні послуги за узгодженими програмами на території Китаю.

Для підписання угоди до НТУУ "КПІ" прибула делегація представників Ляонінської електричної проектно-інженерної компанії "Лідер"

на чолі з її президентом Чжан Юліаном. Гости ознайомилися з історією та сьогоденням КПІ, відвідали Науковий парк "Київська політехніка" та обговорили з керівництвом університету пропозиції щодо конкретної тематики спільних робіт і умов співпраці.

Зустріч передувала серйозна підготовчча робота департаменту міжнародного співробітництва та низки факультетів і підрозділів університету в руслі політики розширення зв'язків з промисловими підприємствами, дослідницькими організаціями та вищими навчальними закладами Китаю. Перемовини з компанією "Лідер" стосувалися конкретних напрямів, насамперед, питань розвитку "зелених технологій", вітрової та сонячної енергетики й енергозбереження тощо.

Зауважимо, що це не перший спільний проект КПІ з китайськими партнерами. Вже тепер в університеті працюють Українсько-Китайський центр НТУУ "КПІ" та Спільний навчально-науковий центр сучасного приладобудування "Нові датчики та системи", утворений Пекінською компанією сучасних аерокосмічних оптико-електронних технологій та кафедрою приладобудування приладобудівного факультету. Тож створення Українсько-Китайського центру НТУУ "КПІ" – "Лідер" стало черговим кроком на шляху розширення співробітництва КПІ з науковцями, інженерами і представниками промисловості Китаю й створення міцної бази для розширення академічних зв'язків і розгортання спільних досліджень в енергетичній галузі.

Дмитро Стефанович

КПІ – найпопулярніший український ВНЗ в Інтернеті

У серпні на сайті проекту 4 International Colleges&Universities (4icu.org) оприлюднений рейтинг університетів за популярністю в Інтернеті World Universities Web Ranking 2012. Він побудований на алгоритмі, що охоплює три неупереджені та незалежні веб-показники ВНЗ в трьох різних пошукових системах: Google Page Rank, Alexa Traffic Rank та Majestic Seo Referring Domains.

Вебометричні дані при складанні рейтингу відбираються протягом одного дня для того, щоб мінімізу-

вати часові відхилення та максимізувати сумісність. Застосовується обчислюваний фільтр для відсіювання неякісних первинних даних. У подальшому відбувається дослідження та оцінка даних Alexa Traffic Rank для університетів, що використовують субдомен в якості своєї офіційної вузівської домашньої сторінки.

Після фільтрування неякісних даних та огляду піддоменів вебометричні дані узгоджуються відповідно до шкали від 0 до 100, зважаючи на

логарифмічний характер даних Google Page Rank та Alexa Traffic Rank. Ці три нормованих значення агрегуються на основі середньозваженого алгоритму, що визначає підсумкову оцінку та веб-ранжування.

Точна формула, що використовується для агрегування цих трьох веб-метрик, не розкривається з міркувань охорони права власності та з метою мінімізації спроб маніпулювання з боку університетських веб-майстрів заради отримання кращих рейтінгів.

Рейтингова таблиця ВНЗ України:

1. Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут".
2. Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова.
3. Донецький національний технічний університет.
4. Київський національний університет імені Тараса Шевченка.
5. Національний університет "Львівська політехніка".

За матеріалами Центру міжнародних проектів "Євроосвіта"

Студенти ТЕФ на Міжнародній конференції у США

Представники кафедри атомних електростанцій та інженерної теплофізики (АЕС та ГТ) теплосенергетичного факультету НТУУ "КПІ" взяли участь у роботі однієї з найпрестижніших міжнародних конференцій з безпеки АЕС, що пройшла з 30 липня по 3 серпня у місті Анахайм (Каліфорнія, США). На цьому поважному науковому зібранні були представлені практично всі наукові та інженерні напрями сучасних досліджень в ядерній галузі.

Студенти КПІ вперше взяли участь у конференції з атомної інженерії у США, виборовши п'ять грантів на конференції "ICONE-20", що була організована ДП НАЕК "Енергогатом" спільно з російською компанією "ТВЕЛ". Ці гранти надали переможцям пра-

во на безкоштовну участь у конференції у США, оплату дороги в обидва кінці і безкоштовне проживання в Анахаймі.

Доповіді представників кафедри АЕС та ІТ Романа Глушенкова, Василя Заяць, В'ячеслава Соловйова, Ірини Терещенко та Олександра Тарановського викликали велике зацікавлення дослідників з багатьох країн. Крім того, викладачами кафедри було підготовлено доповідь "Культура безпеки – нова навчальна дисципліна", з якою виступив Олександр Тарановський. Усього ж, разом з доповіддю ректора академіка НАН України Михайла Згурівського, посланці НТУУ "КПІ" представили на конференції результати досліджень по восьми темах.

Інф. "КП"

Магістр В.Заєць (у центрі) після доповіді спілкується з японськими спеціалістами

Тепер і у нас є літак!

30 серпня на майданчику біля відділу авіації і космонавтики Державного політехнічного музею при НТУУ "КПІ" з'явився літак Як-40. Багато годин провів він у повітрі, перевіз тисячі пасажирів, а тепер займатиме почеcне місце серед інших пам'яток технічної думки, встановлених на території університетського кампусу.

Передав літак київським політехнікам Національний авіаційний університет – його ректор М.С.Кулик зразу ж відгукнувся на прохання ректора НТУУ "КПІ" М.З.Згурівського, певний час зайняло оформлення відповідних документів. Хоча НАУ знаходиться неподалік від КПІ, перевезення літака було досить складною з інженерної та організаційної точки зору операцією, яка тривала майже добу. Довжина літака 20 м, розмах крила 25 м, висота 6,5 м, і перевезти його цілком було неможливо. Тому фахівці НАУ від'єднали крило і хвостове оперення літака від фюзеляжу, завантажили його частини на три трейлери, і в ніч з 29 на 30 квітня перевезли до НТУУ "КПІ". Щоб це здійснити, з четвертої до п'ятої години ранку було пе-

реクロти рух автомобілів по Повітрофлотському шосе. Потім літак змонтували на майданчику біля відділу авіації і космонавтики.

Як-40 – перший у світі реактивний літак для місцевих авіаліній (протяжністю до 1500 км). Його серійне виробництво розпочалося у 60-х роках ХХ ст. Літак вміщає від 27 до 32 пасажирів. Може злітати і сідати на ґрунтових аеродромах. Модифікації Як-40 і сьогодні використовують авіакомпанії цілої низки країн, у тому числі України.

Варто додати, що реактивні двигуни AI-25, якими оснащений Як-40, розроблено в Запорізькому КБ "Прогрес" ім. академіка О.Г.Івченка, його випускає ВАТ "Мотор Січ". Двигуни спроектовані за схемою двоконтурного турбореактивного двигуна, що її першим у світі запропонував для використання випускник КПІ, видатний конструктор Архіп Люлька.

Слід сказати, що "наш" літак обладнаний усіма напевними приладами і системами у цілком придатному для експлуатації стані, тож плачується, що він стане ще й навчальною лабораторією для студентів факультету авіаційних і космічних систем.

Інф. "КП"

СЬОГОДНІ
В НОМЕРІ:

1. Створено
Українсько-
Китайський
центр

2. Студенти ТЕФ
на конференції
у США

3. Міжнародна
літня школа
AACIMP-2012

О.Г. Шаповаленку
– 90!

4. Успіх науковців
кафедри КЕОА
на конференції
MECO-2012

5. До 50-річчя
цілинних
студентських
будівельних
загонів

6. Майстер
історичного
живопису

7. Баскетболісти
КПІ – переможці

8. Оголошення

Фільм випускника КПІ нагороджено у Каннах!

У травні цього року нагороду міжнародної федерації кінокритиків FIPRESCI 65-го Каннського кінофестиваля отримав фільм режисера Сергія Лозниці "У тумані". Цей фільм є спільним продуктом Росії, України, Білорусі, Латвії, Німеччини та Нідерландів. Сам режисер живе нині в Німеччині, а на фестивалі представляв Росію. Утім, Україна і, зокрема, Київ не є для нього чужими. Понад те, він є випускником Київського політехнічного інституту!

У 1981 році Сергій Лозниця, тоді сімнадцятирічний юнак, вступив до КПІ на факультет систем управління за спеціальністю "прикладна математика" і закінчив його 1987 року, отримавши диплом інженера-математика. У ціо він прийшов не зразу – до 1991 року встиг попрацювати науковим співробітником в Інституті кібернетики, де займався розробкою експертних систем, систем прийняття рішень і проблемами штучного інтелекту. А на початку дев'яностих, коли, здавалося б, було не до науки і, тим більше, не до мистецтва, коли люди кидали насиженні місця і торвали шляхи у бізнес, коли старі цінності були оголошені нікчемними, а нові ще не викристалізувалися, знов пішов вчитися. І не практиці менеджменту чи прийомам вибивання боргів, а – мистецтву кіно, до Всесоюзного державного інституту кінематографії (ВДІК) у Москві у майстерню Нани Джорджадзе. Після закінчення ВДІКу зняв однадцять документальних фільмів, а 2010 року дебютував як режисер ігрового кіно фільмом "Щастя мое". Ця стрічка про безпросвітність існування простоти людини у пострадянських реаліях зразу привернула до себе увагу критиків і глядачів і викликала велику полеміку у пресі. Вона навіть була включена до програми Каннського фестивалю від України, але відзначена на ньому не була. І ось – нове кіно і довгоочікуваний успіх у Каннах. Фільм "У тумані" помітили і на терені СНД: уже в липні цього року фільм отримав ще й Гран-прі "Золотий абрикос" 9-го Єреванського кінофестивалю "Золотий абрикос".

У своїх фільмах Лозниця виступає як режисер-філософ і сценарист, який намагається осмислити складні питання людського буття. Але крізь непрості побудови його роздумів про людське життя й закони

Сергій Лозниця

розвитку професії часом проглядає логіка математики з її інколи парадоксальними висновками. Свідченням цьому є хоча б такий уривок з його статті про сучасне кіно "Усунення перешкод": надрукованої в російському журналі "Сеанс": "...тієї абсолютної істини, яку людство шукало аж до кінця XIX століття, не існує. Кіно за своєю суттю є рефлексивним – і тому аргот представляє чийсь суб'єктивний погляд. Погляди перетинаються, перетин кількох поглядів може скласти структуру фільму, але ніхто ніколи не зможе гарантувати, що уся ця конструкція – не картковий будиночок. На власки: великий математик ХХ століття Курт Гёдель у своїй славнозвісній теоремі саме гарантує, що це картковий будиночок – тому що не існує цілісного замкненого простору, який виключав би аксіому, яка описує цей простір. Приберіть аксіому – простір зруйнується. Він припинить бути істинним. Замкнене коло".

Недарма ж він у листі до одного зі своїх викладачів з КПІ (повний текст листа надрукований у №6 науко-популярного журнала "Крайна знань" за цей рік) писав: "...Живемо в Берліні і іноді згадуємо інститут. Гарна школа була. Гарні педагоги.

Мало хто вірить, та мені це дуже допомагає. Я не розумію, як можна чимось займатися, не маючи базової математичної освіти".

...І все ж таки є в усьому цьому якийсь присмак гіркоти. Адже з 2001 року Сергій Лозниця живе і практичує в Німеччині. Бо в Україні реалізувати свій дар не зміг би: власного кіно у нас практично немає, як майже немає і кінопрокату. Навіть представлений від України на Каннському фестивалі 2010 року фільм "Щастя мое" побачити в нашій країні десь, окрім як в Інтернеті, неможливо. І вже згадана вище полеміка навколо нього розгорнулася в російських, а не в українських ЗМІ. Що вже там казати про фільм "У тумані", який попри участь у його виробництві України, вийшов на конкурс від сусідньої держави. З цим спід щось робити. Усім нам, бо тих наших державців, хто мав би цією проблемою перейматися, вона, схоже, геть не хвилює...

Дмитро Стефанович

ВІТАЄМО! ВІТАЄМО! Олександру Григоровичу Шаповаленку – 90!

12 вересня 2012 року виповнилося 90 років Олександру Григоровичу Шаповаленку – учаснику бойових дій Великої Вітчизняної війни, ветерану праці, ветерану НТУУ "КПІ".

Народився Олександр Григорович 1922 року у м. Києві. Після здобуття середньої освіти розпочав трудову діяльність у електроцеху шостого Держшкірзаводу.

Науковий доробок О. Г. Шаповаленка

складає понад 180 публікацій, у тому числі 7 навчальних посібників, 30 авторських свідоцтв СРСР, 4 патенти України та 24 зарубіжні патенти.

За бойові заслуги Олександра Григоровича нагороджено трьома орденами та багатьма медалями.

Олександр Григорович активний учасник ветеранського руху. Тривалий час очолював ветеранську організацію ФЕА, працював у Раді ветеранів університету. Веде пошукувну роботу. Напи-

сан статті щодо внеску фронтовиків-працівників КПІ в розбудову університету.

За трудові і наукові досягнення, громадську діяльність його нагороджено знаком Міністерства СРСР "За відмінні успіхи в галузі вищої освіти СРСР", присвоєно звання "Заслужений науковець НТУУ "КПІ" та відзначено почесними грамотами і подяками.

Співробітники університету, ветерани щиро вітають ювіляра, бажають йому здоров'я, бадьорості та міцності духу, добробуту, творчого довголіття та оптимізму!

Рада ветеранів НТУУ "КПІ"

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ЦЕНТР ІНФОРМУЄ "Студевро-2012" уже скоро!

відзначити, що роботу С.В. Короткого і О.М. Лисенка "Application – Specific Network-on-Chip with Link Aggregation" оргкомітетом було визнано найкращою на конференції.

Після закінчення форума на запрошення голови оргкомітету конференції МЕСО-2012 проф. Р. Стояновича проф. О.М. Лисенко та ст. викладач О.І. Антонюк відвідали державний Університет Чорногорії в м. Подгориця, де зустрілися з керівництвом вишу та факуль-

тету електротехніки, а також ознайомилися з діяльністю лабораторії APEG (Applied Electronics Group) та обговорили питання двостороннього науково-технічного співробітництва в галузі ІТ технологій.

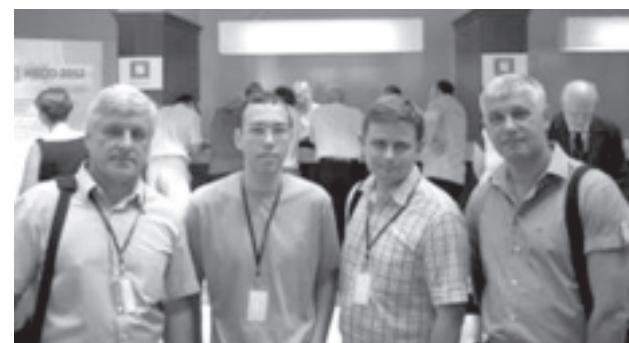
За інф. каф. КЕОА

31 серпня 2012 року керівництво НТУУ "КПІ" приймало делегацію Польської освітінської фундації "Перспективи", яка завітала, щоб взяти участь у першому засіданні організаційного комітету Українсько-польського футбольного турніру університетських команд "Студевро-2012".

На зустрічі були присутні проректор з міжнародних зв'язків НТУУ "КПІ" Сергій Сидоренко, проректор з навчально-виховної роботи НТУУ "КПІ" Геннадій Варламов, заступник директора Українсько-польського центру Евген Огородник, президент Польської фундації "Перспективи" Вольдемар Сивінський, генеральний секретар Академічної спортивної ради Республіки Польща Бартломей Корплак, перший заступник голови Комітету фізичного виховання і спорту Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України Микола Золотаревський.

Під час засідання було обговорено основні питання щодо проведення футбольного турніру. Так, ішлося не лише про місце проведення змагань, проживання учасників, а й фінансове забезпечення. Як відомо вже зараз, турнір проводитиметься з третього по п'яте жовтня в Києві та Ірпені. Учасниками стануть чоловічі університетські футбольні команди з України та Польщі.

Інф. "КПІ"

Зліва направо: проф. О.М. Лисенко, аспіранти А.Ю. Варфоломеєв, О.Ю. Романов та ст. викладач О.І. Антонюк

з 3-ма доповідями, які після завершення форуму у вигляді статей надруковано у збірнику наукових праць конференції "Advances and Challenges in Embedded Computing". Протягом найближчих місяців ними буде доповнена електронна бібліотека IEEEExplore. Слід

тету електротехніки, а також ознайомилися з діяльністю лабораторії APEG (Applied Electronics Group) та обговорили питання двостороннього науково-технічного співробітництва в галузі ІТ технологій.

За інф. каф. КЕОА

Міжнародна літня школа AACIMP-2012

Сьома міжнародна літня школа "Досягнення та застосування сучасної інформатики, математики та фізики" (AACIMP-2012) пройшла в нашому університеті з 3 по 16 серпня. Її учасники стали 80 студентів з 18 країн світу. Лекції читали відомі викладачі й дослідники з США, Німеччини, Нідерландів, Росії, Франції, Швейцарії, Швеції, Японії, Китаю, України та інших країн. Завдяки цьому її учасники мали змогу з перших усі дізнатися те, про що світ почне лише завтра. Як і у попередні роки, заходи проходили з величезним ентузіазмом.

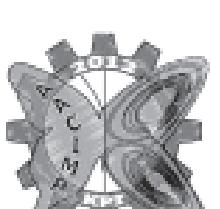
Цьогорічна Літня школа була присвячена сучасному дослідженням операцій (фінансова математика, аналіз даних, часовий аналіз та ін.); розробці кросплатформових додатків для мобільних пристрій (командна розробка програм, здатних працювати як на Android, так і на iOS-

орієнтованих мобільних пристроях); нейронукам (біологічно достовірне моделювання нейронів, елементи теорії багатонейронних систем, моделі синаптичної передачі, моделі нейронної популяції та зорової кори та ін.); енергетиці майбутнього (ядерна енергетика, сонячна енергетика, вітроенергетика, біоенергетика, воднева енергетика, вплив різних технологій та видів палива на навколошнє середовище, економічні характеристики різних видів енергії) – така тематика цілком відповідає концепції проекту, адже розраховані він на інтелектуальну соціальноактивну молодь, що прагне до саморозвитку, цікавиться сучасним станом й планує в майбутньому займатися науково-дослідницькою та інноваційною роботою.

Спонсорами і партнерами Літньої школи цього року виступили такі відомі корпорації та фірми, як Siemens, EPAM Systems, Samsung, Activ Solar, Materialise, NetCracker, HeadHunter, TESS, "Оболонь".

Варто зазначити, що проведення Міжнародної літньої школи AACIMP сприє не лише науковому зростанню її учасників, але й розвитку та зміцненню наукових та творчих зв'язків дослідників з різних країн.

Інф. "КПІ"

Штаб ГФОГП – в оновленому приміщенні!

Урочисте відкриття оновленого приміщення штабу ГФОГП

29 серпня 2012 року в НТУУ "КПІ" відбулося урочисте відкриття оновленого приміщення штабу Громадського формування з охорони громадського порядку (ГФОГП). З вітальним словом перед присутніми виступили проктор з навчально-виховної роботи НТУУ "КПІ" Г.Б.Варламов, заступник голови Солом'янської районної держадміністрації в м. Києві Т.І.Мартиненко, начальник Солом'янського районного управління Головного управління Міністерства внутрішніх справ у м. Києві полковник міліції І.В.Моренець, керівник Київського міського штабу громадського формування з охорони громадського порядку Д.Д.Шацький, начальник Штабу громадського формування з охорони громадського порядку університету В.А.Кондратюк та інші.

ГФОГП створено у вересні 1992 року на підставі розпоряджень Київського міського голови, голови райдержадміністрації та наказу ректора НТУУ "КПІ". На сьогоднішній день до складу ГФОГП входить майже 500 студентів і співробітників університету, а відділення з охорони громадського порядку створені і працюють на 24 фа-

культетах і інститутах. Щоденно на чергування виходить близько 100 осіб.

Як розповів начальник штабу Вадим Кондратюк, члени формування проводять роботу з по-передження правопорушень у навчальних корпусах, гуртожитках студмістечка і на території університету, а також забезпечують збереження державних матеріальних цінностей і особистого майна студентів, викладачів і співробітників. Крім того, у гуртожитках студмістечка у взаємодії зі службами охорони забезпечують перепускний режим та внутрішньооб'єктове патрулювання. До виконання своїх обов'язків вони допускаються тільки після навчання за програмою ГУ МВС в м. Києві та Штабу Київського міського громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону. Члени громадських формувань несуть службу в тісній взаємодії з працівниками правоохоронних органів району і міста та підрозділами служби безпеки університету.

З огляду на розміри території університету і кількість студентів, які тут навчаються, не можна переоцінити важливість цього формування.

Лілія Скиба

До 50-річчя цілинних студентських будівельних загонів

На початку липня 1962-го на пероні київського вокзалу вихлюпнулося невгамовне студенське море: з прaporами, квітами, білозубими по-смішкам та щасливим блиском в очах. Вони дійсно були щасливими, ті 1200 першопрохідців з одинадцяти столичних ВНЗ – бійці Київського студентського будівельного загону, які їхали працювати на ціліну.

*Не забыть трудовые семестры
И коротких ночных звездопады,
И студенческой юности песни,
Стройотряды мои, стройотряды...*

Олександр Рибка, КПІ, 1962 р.

Це був перший київський молодіжний десант до Казахстану. Варто зазначити, що до його складу входили понад 900 студентів КПІ. А керував Київським будзагоном аспірант КПІ Анатолій Волощенко, у 1963-64 рр. він уже очолив Український цілінний будзагін.

Спливли роки, змужніли, а потім і посівили ті юнаки та дівчата, але так само молодо блищають їхні очі, коли згадують свої звитяжні цілінні семестри. Бо ті роки – частина їхньої біографії, чудової пори молодості, в якій вони жили, творили, формувалися як особистості. Таке не забувається.

У передмові до книги "Звитяжні семестри студентських будівельних загонів України" ректор НТУУ "КПІ" М.З. Згурівський зазначив: "Маю честь привітати великий загін будівничих, творців і романтиків, які пройшли школу життя в студентських будівельних загонах... Сучасна молодь уже не зовсім розуміє, а інколи і не знає, що надихало нас на ті славні справи. Це явище, і зокрема його вплив на формування характерів молодих людей і їх поглядів, на розвиток суспільного життя ще потребує осмислення.

Мені приємно, що в перших лавах студентських будівельних загонів України завжди йшов Київський політехнічний інститут – і за чисельністю учасників, і за підсумками зробленого. Надбання ветеранів студентських будівельних загонів у пору їх юності обов'язково приведе і нинішню молодь до важливого запитання – як виробувати себе в навчанні, науці, виробництві, на будовах чи в освоєнні Всеєвріту, бо скрізь

потребні характер, воля, наполегливість з огляду на досягнення значного колективного результату".

Анатолій Волощенко, командир Київського (1962 р.) і Українського (1963-64 рр.) студентських цілинних будівельних загонів згадував: "Коли пролунав наказ збиратися в далеку дорогу, ми так поспішали, що всю документацію штабу першого Київського студентського будівельного загону нащвидкуруч загорнули у велику червону скатертину з мого стола. Їхали вже як сформований загін із чітко визначеними будівельними завданнями – зводити будинки і дитячі садки, зерносховища і школи.

Бажаючих їхати на ціліну було так багато, що в результаті тривалого конкурсу до загону було зараховано менше половини їх загальної кількості. А коли вже в дорозі перевірili списки бійців, то разом із 1200 "штатними" виявилось 170 "зайців". Ну що з ними можна було відійти? Дівчата закликали на допомогу гарячі сліззи, а хлопці відверто відмовлялися повернутися додому, до Києва. Так "позапланово" зростав наш будзагін. Дні навчання в дорозі: робота з командирами і комісарами загонів, вивчення бійцями вимог техніки безпеки, підготовка програм художньої самодіяльності – промайнули досить швидко.

І от уже – урочиста зустріч в Аркалику. Старі сивобороді казахи з недовірою придивлялися до надто вже молодих будівельників. Ті у свою чергу здивованими очима вивчали (можливо, вперше в житті побачених) високих двогорбих верблів, які стояли поруч.

У сімнадцять рідгоспах Амангельдинського та Жовтневого районів Кустанайської області на будівництві 311 об'єктів працювали бійці з емблемами Київського студентського цілинного загону на одязі: на фоні безмежного простору ціліни – бойова студентська кельма. Попеліти в ефір позивні студентських радиостанцій, привезених із Києва, звістки про перші трудові успіхи, невдачі, плани. Працювали студенти просто чудово. Норми виробутку для кваліфікованих будівельників будзагонів постійно виконували на 200-220%. Нашим девізом було – працювати по-корчагінськи. Всюди на об'єктах розвішані були лозунги: "Даєшь ціліну!", "Поки нам тільки сниться" та інші. Яким був у нас розклад дня? 14-16 годин, у весь світловий день, працювали на будівельному майданчику. А вночі часто доводилося вантажити зерно. Хіба ж можна спокійно спати, коли врохає загрожує негода. Студенти свідомо відмовилися від двох вихідних на місяць.

Працюють зв'язківці

А. Волощенко, 1962 р.

М. Родіонов, 1963 р.

Незабутнє, хвилююче почуття будівничих уперед пощастило пережити нашим юнакам і дівчатам. Уявіть собі безкрай степ. На голому місці поруч з круглими казахськими юртами складаємо фундамент, зводимо дім. І от в оселю, збудованому твоїми руками, перебираються щасливі трударі. Пригадуються останні дні серпня. Це був гарячий час для бригад, які завершували спорудження школ. Удень діти оточували майданчик і навперебій запитували, чи встигнуть закінчити роботи до 1 вересня. І студенти зробили, здавалося, неможливе. Наче у казі, за ніч все стало на своє місце. Та чудо розкривалося просто: хлопці і дівчата з першого загону КПІ, з інших інститутів цієї ночі не заплющували очей, щоб уранці місцеві дітлахи разом зі своїми ровесниками з усієї країни відзначили свято початку навчального року.

Мабуть, багатьом із нас заважди запам'ятався день ударної праці – 1 вересня 1962 р. Гроші, зароблені того дня, вирішено було відіслати кубинським друзям на формування тракторної колони. Робота кіпала в молодих руках. А ввечері при світлі увімкнених фар машин і комбайнів ще довго лунали веселі пісні російською, українською і казахською мовами. Поряд з нами завжди була пісня. Романтики на казахські землі, як і труднощів, було багато. Тим прискіпніше зараз пionерам цілини згадувати про свої перші перемоги. Над природою, над погодними умовами, зрештою над собою.

Вересень приніс нічні заморозки. Намети були слабким захистом від холоду. Але всіх зігрівали відчуття зробленої справи. Перехідних праворів у нас тоді ще не було. Пригадую, дівчата цілу ніч вишивали комсомольський значок на виправній червоній скатертині. Тій самій, яку ми в останній місяць при

таких садків, лікарень, ідален, гуртожитків, 10 зерносховищ, 9 майстерень, 70 інших об'єктів. За цими цифрами – гарячі дні самовідданої праці. Від'їжджаючи додому, всі ми раділи від думки, що далеко від рідного міста залишилися будинки з написом "Кіев – ціліні", що залишилися на землі і твої власні спіді, які дорогі людям. За самовіддану працю 13 молодих киян були нагороджені медалями "За освоєння цілинних земель". Серед них представники КПІ – Михайло Бородінкін, Анатолій Волощенко, Олександр Рибка, Володимир Філянін. На демонстрації 7 листопада Київський цілінний будзагін ішов окремою колонкою

святковим Хрестатком з транспарантами про виконану в Казахстані роботу – надзвичайначасть у той час.

Багато наш загін зробив для цілини, але ще більше вона зробила для нас. Вона навчила нас працювати, дружити, вірити у свої сили".

Ректор КПІ О.С.Плігунов (зліва)
та командир студентського загону
КПІ М.Бородінкін, 1962 р.

йонних будзагонів у Казахстані): "Ми, тоді студенти, залишали автографи на своїх новобудовах, верталися до своїх міст, інститутів і університетів. Верталися до наступних літніх трудових семестрів, багато хто по 2-4, а то й по 5-10 разів, уже після навчання. Знову їхали будувати у степах, у тайзі, на Півночі, на вічні мерзлоти – будувати не тільки необхідні господарські об'єкти, але й самих себе.

Школа цілини допомогла нам відбутися в професії й кар'єрі. У НТУУ "КПІ" працюють "цилінники" 60-70-х років – професори Михайло Родіонов, Борис Циганок, Валерій Жабін, Борис Новиков, Євген Мачуський, доценти Василь Сиротавка і Володимир Лазебний, старший викладач Тамара Гумен. Сергій Лаптев – ректор університету "КРОК", Микола Мелешко – професор НАУ, Геннадій Пальшин – директор Центру післядипломного навчання Укртелекому, Василь

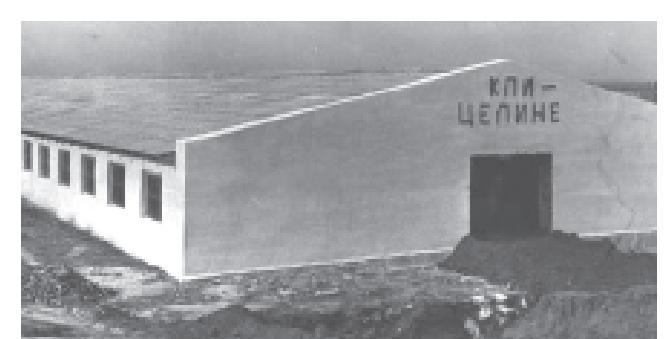
Махно – заступник директора Центру "Чорнобильсьпецкомбінат", Віталій Грицаєв – зав. кафедри Київського міжгалузевого інституту підвищення кваліфікації.

Через роки й десятиліття згадуємо, як жили у тих далеких і близьких краях, згадуємо свої намети і нічліжки, комарів і мошкар, згадуємо наші перші в житті побудовані будинки, в яких завжди нас потім чекали нові друзі, поважали за безкорисливу свідому працю дорослі. Як нас нагороджували усілякими комсомольськими і урядовими відзнаками, почесними грамотами. Казахська ціліна, Сибірська тайга Камчатки, Чукотки й Алта – усе це з нами назавжди.

Підготувала Н.Вдовенко

Г. Яшан, студентка КПІ, 1963 р.

КПІ – ЦЕЛІНЕ

Баскетболісти КПІ – переможці!

21–23 червня 2012 року у спортивному комплексі Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" відбулися фінальні ігри з баскетболу серед студентських чоловічих команд у рамках І Всеукраїнського фестивалю ігор видів спорту (ІІІ Спортивні ігри України серед ВНЗ ІІІ – IV рівнів акредитації).

У матчі-відкритті змагань команді КПІ протистояла збірна "Львівської політехніки". Захопивши лідерство з перших хвилин гри, кияни вели в рахунку протягом майже всієї зустрічі. Перевага часом сягала 17 пунктів. Однак у другій половині гри гравці НУ "ЛП" почали поступово скорочувати різницю в рахунку. На останніх хвилинах львів'янам вдалося спершу зірвати його (71:71), а потім і вийти вперед зразу на чотири очка (75:71) за 38 секунд до фінальної сирени. Але за час, що залишився, гравцям НТУУ "КПІ" вдалося майже неможливе – ривок 7:2 і перевага в один пункт (77:78) за 8 секунд до кінця. Остання атака львівських баскетболістів була невдалою, і кияни святкували перемогу!

Наступного дня нашим гравцям протистояли господарі майданчика – команда НТУУ "ХПІ". Весь матч команди грали рівно, не дозволяючи супернику відрватися в рахунку

більш ніж на 6 очок. Кульмінацією стала остання четверть, коли нарешті далася взнаки переваги киян у грі під кільцем. Набравши за четверть десятихвилину вдвічі більше очок (24:12), команда КПІ здобула впевнену перемогу з рахунком 77:65, забезпечивши собі перше місце незалежно від результату останньої зустрічі!

В останній ігровий день збірна команда КПІ зустрічалася з баскетболістами ХДАФК.

Виснажені попередніми важкими іграми та низкою травм, наші гравці не змогли по ходу грі забезпечити собі комфортну перевагу в рахунку, тому все вирішувалося знову ж таки наприкінці змагання.

Однак і цього разу КПІшники проявили свій по-справжньому чемпіонський характер і дотиснули суперників, перемігши і в третьому матчі на турнірі!

Таким чином, переравши всіх своїх суперників, збірна команда НТУУ "КПІ" здобула перемогу в баскетбольному турнірі ІІІ Спортивних ігор України серед ВНЗ ІІІ–ІV рівнів акредитації!

Друге місце в очній зустрічі виборювали команди НТУУ "ХПІ" та НУ "ЛП". Господарі виявилися сильнішими і перемогли з рахунком 90:73. Третію ж стала команда НУ "ЛП".

Склад баскетбольної команди НТУУ "КПІ": Артем Лутак, Євгеній Кузенков, Олексій Павленко, Вадим Довідний, Микола Вертеба, Максим Сироватка, Ярослав Якимчук, Андрій Киричок, Іван Полежаєв, Олександр Борисов, Ярослав Кореняк, Дмитро Марченко.

Тренери баскетбольної команди НТУУ "КПІ": Олег Вікторович Кузьменко, Григорій Олександрович Устименко.

Центр культури і мистецтв НТУУ "КПІ"

ЗАПРОШУЄ

Традиційне мистецтво Японії.

Чашка чаю як шлях досягнення миру...

15 вересня 2012 р. (субота)

Початок о 15:00, вхід до зали з 14:00

Вхід за запрошеннями

З нагоди відзначення 20-ї річниці встановлення дипломатичних відносин між Україною та Японією у вересні до Києва завітає Сен Геншіцу, Великий Майстер школи чайної церемонії Урасенке, який прочитає лекцію та проведе демонстрацію "Тейча" – традиційної, не спрошеній церемонії приготовування та пригощання чаєм. Відвідавши демонстрацію та лекцію з мистецтва чайної церемонії, ви матимете змогу відчути, що таке японська душа...

Запрошення можна отримати:

Посольство Японії в Україні
Музейний провулок, 4,
тел. (044)490-55-00,
www.ua.emb-japan.go.jp

Українсько-Японський центр НТУУ "КПІ"
Проспект Перемоги, 37,
Бібліотека НТУУ "КПІ", 4-й поверх,
тел. (044)406-91-66,
www.uajc.com.ua

Кількість місць обмежена

Не слід бути чужинцем в історії рідної Батьківщини.

Г. Пігем

Не всім, мабуть, відомо, що геометричний центр Європи зафіксовано на території Західної України, у місті Рахів, ще в XIX столітті за часів Австро-Угорщини, і на місці тому встановлено пам'ятний знак. І це – глибоко символічно. Адже наша держава завжди була, є і буде в Європі! Саме під таким гаслом – "Центр Європи" – проходила презентація виставки живопису художника Бориса Маркова (псевдонім Бориса Анатолійовича Ніцети), випускника Київського політехнічного інституту, члена Київської спілки художників книги та арт-асоціації "Золота палітра", яка відбулася навесні цього року в музеї Михайла Грушевського. На по-лотнах Бориса Маркова середньовічна Україна постає у своєму історичному вбранні. Романтичні пейзажі на тлі старовинних замків та палаців, затишні вулиці провінційних міст наче запрошуєть нас до себе. Пензль майстра торкається глибин аури кожного міста, відтворює його дух (*genius loci*, як казали древні), мабуть тому, що він тонко відчуває старовинну архітектуру як симфонію у камені, її складну взаємодію з навколоїним середовищем. Любов до рідної Батьківщини, її історії та культурної стадії – провідна риса творчості Бориса Маркова, його інтелектуальних пошукув у сфері мистецтва протягом усього життя. Експозиція творів художника подарує шанувальникам живопису чимало приемних миттєвостей.

У дзеркалі минулого

Протягом століть різні зайди усіляким чином прагнули принизити наш український народ, що походив з протослов'ян, причетних до трипільської цивілізації, які мають зауваження Свіропа свою культурою. На думку Бориса Маркова, вплив трипільської цивілізації, яка була інтегральною частиною старої Європи, на долю європейської та навіть євразійської цивілізації є незаперечним. Духовні сакральні надбання нашого народу надали народам Євразії великих пізнань з філософії буття, відображені згодом у культурі Давнього Сходу, зокрема Китаю.

Як і Лев Гумільов, художник Борис Марков "прагне принести користь прекрасній Дамі Історії, без якої не може існувати юдейський народ, та її рідній сестрі Географії". (До речі, із Левом Гумільовим Борис Марков познайомився 1988 року в Ленінграді.) Отже, свої полотна художник адресує тим, хто не байдужий до історії рідної Батьківщини,

Борис Марков

кому цікаві філософські роздуми митця щодо культурної спадщини України та її долі. І доказом тому є експозиція творів художника, на якій представлена ціла галерея історичних пам'яток української минувшини: замок Любарта в Луцьку та Олеєвський замок під Львовом, панорами Бучача, Бережан і Кам'янця-Подільського та чимало інших старовинних, але вічно молодих міст України, відображеніх з любов'ю Борисом Марковим.

Не забув художник і про скромну церкву святого Миколая у містечку Скала-Подільська, де вінчався Михайло Грушевський із Марією Вояківською 14 травня 1896 року. На тлі панорами Бучача зображеній Микола Потоцький, староста Канівський, видатний історичний діяч України. Красу архітектурних споруд яскраво відтіняє міський пейзаж, іноді з великою часткою гумору. Ось так, на передньому плані Бердичева ми бачимо Оноре де Бальзака на прогулянці разом із пані Ганською. Автору цих живописних сюжетів притаманна властивість підмітати дещо непомітні, але дуже специфічні для кожного міста риси. Це можна побачити й на панорамі міста Чортків з характерною для нього малюнинчою конфігурацією дахів та здеформованим у ділочині простором.

Особливе місце у творчості киянина Бориса Маркова посідає рідне місто, якому він присвятив чимало своїх живописних творів і якому постійно сповідується у своїй любові. Затишні куточки історичного центру Києва – традиційна тема його живопису.

Замок у каньйоні

волісну. Золоті Ворота восени і Володимирська вулиця надвечір, Видубицький монастир навесні завжди спроможні розчутити серце кожного, і не тільки киянина...

Творчий шлях митця

Творчий шлях Бориса Анатолійовича розпочинався ще у Київському політехнічному інституті, який він закінчив 40 років тому. А потім – напруженна праця протягом 17 років у суворих умовах Крайньої Півночі, у місті Надим, що розташованій неподалік Північного Льодовитого океану, де він згодом очолив лабораторію дефектоскопії газопроводу Помари-Уренгой.

Микола Потоцький на тлі панорами Бучача

Дивовижна природа Крайньої Півночі, магія білих ночей вразили уяву молодого художника, надали йому творчі наслаги, сприяли його мистецькому становленню. Саме тоді, під час "горбачівської перебудови" розпочалася його творча діяльність. Надзвичайна працездатність допомогла художнику вийти на високий професійний рівень, стати справжнім майстром живопису. У Надимі Борис Марков створив та очолив Творче об'єднання художників при міському виставковому центрі; став брати участь у багатьох виставках – у Тюмені, Свердловську, Ленінграді.

На відкритті виставки теплі слова подяки видатному майстру висловили голова правління арт-асоціації "Золота палітра" Олександр Краснопевцев та директор Музею Михайла Грушевського Світлана Панькова, яка взяла найактивнішу участь у підготовці експозиції картин Бориса Маркова.

Мистецтво Бориса Маркова захоплює людей різних поколінь. Про те ѿ свідчать роботи майстра, які зберігаються у приватних колекціях України і Росії, Канади та Сполучених Штатів Америки, Японії, Аргентини і Австралії. Але ім'я його ще й досі не "розтиражовано" в нашій країні. Та, мабуть, так має бути. Адже неординарна особистість – завжди елітarna, як і справжнє мистецтво...

Володимир Скринченко

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного
університету України

«Київський політехнічний інститут»

<http://www.kpi.ua/kp>

03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
gazeta@kpi.ua
тел. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор

В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор

В.М.ІГНАТОВИЧ

Провідний редактор

Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка

I.Й.БАКУН

Л.М.КОТОВСЬКА

Комп'ютерний набір

О.В.НЕСТЕРЕНКО

Коректор

О.А.КІЛІХЕВИЧ

Реєстраційне свідоцтво Ki-130

від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «